

ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

A1.

Νόμισε ότι ερχόταν προς το μέρος του (ένας) άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και βρόμικο πρόσωπο, όμοιος με εικόνα νεκρού. Μόλις ο Κάσσιος τον κοίταξε, τον έπιασε φόβος και επιθύμησε να πληροφορηθεί (να ακούσει) το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας.

Στο Λατινικό Πόλεμο ο Τίτος Μάνλιος ο ύπατος, καταγόμενος από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Όταν αυτός κάποτε έφευγε απ' το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και από τον αρχηγό των εχθρών με αυτά τα λόγια προκλήθηκε σε μάχη

Δε σου πέρασε η οργή, όταν πατούσες (καθώς περνούσες) τα σύνορα της πατρίδας; Παρ' όλο που είχες φτάσει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δε σου ήρθε στο μυαλό: «μέσα σε εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι θεοί του σπιτιού μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά (μου)»; Λοιπόν, αν εγώ δεν (σε) είχα γεννήσει, η Ρώμη δε θα πολιορκούνταν αν δεν είχα γιο, θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ τίποτε πια δεν μπορώ να πάθω ούτε θα είμαι τόσο δυστυχισμένη για πολύ καιρό αλλά, αντίθετα, αν συνεχίσεις, αυτούς περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

B1.

ingenter
facies
simillimo
quae
exercitus
proeliis
minaciora
illud
penatium
nulli rei
diutius
miser
hac
morte
servitutis

B2. α.

existimem
veniendo
aspice
concupient
praeesse
abisset
abstenturam
habebuntur
passuram esse
possitis

B2. β.

ingrediamur
ingrederemur
ingressuri simus

ingressi simus
ingressi essemus

Γ1α.

magnitudinis: γενική της ιδιότητας στο ουσιαστικό *hominem*

consul: παράθεση στο T. Manlius

aliquando: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο
ρήμα *abiret*

animo: αφαιρετική του τρόπου στο ρήμα *perveneras*

miserrima: κατηγορούμενο στο εννοούμενο από την
προηγούμενη πρόταση υποκείμενο (*ego*) μέσω του
συνδετικού ρήματος *futura sum*

Γ1β.

« **Respondit ille se esse Orcum** »: το υποκείμενο του ειδικού
απαρεμφάτου “*esse*” είναι η προσωπική αντωνυμία “*se*” (άμεση
αυτοπάθεια). Η αντωνυμία βρίσκεται σε πτώση αιτιατική. Αυτό
συμβαίνει διότι στα λατινικά για το ειδικό απαρέμφατο ισχύει το
φαινόμενο του λατινισμού. Σύμφωνα με αυτό ακόμα και στην
περίπτωση της ταυτοπροσωπίας το υποκείμενο του ειδικού
απαρεμφάτου τίθεται σε πτώση αιτιατική και ποτέ δεν παραλείπεται.

« **Ego nihil iam pati possum** »: το υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου
“*pati*” είναι η προσωπική αντωνυμία “*ego*” που βρίσκεται σε
ονομαστική, διότι υπάρχει ταυτοπροσωπία. Στην περίπτωση της
ταυτοπροσωπίας το υποκείμενό του τελικού απαρεμφάτου είναι το ίδιο
με το υποκείμενο του ρήματος και βρίσκεται σε πτώση ονομαστική
όπως και στα αρχαία.

Γ1γ.

Dux hostium his verbis proelio filium **laccessivit**.

Γ1δ.

[...] T. Manlius consul nobili gerere, **qui** nobili genere **natus erat** (ή **natus est**) [...] (δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, προσδιοριστική στη λέξη T.Manlius)

dum tu ingrederis [...]

(χρονική μετοχή, συνημμένη στην προσωπική αντωνυμία tibi)

Γ2α.

« **si pergis**» : Δευτερεύουσα **επιρρηματική υποθετική** πρόταση. Η υπόθεση εκφέρεται με οριστική ενεστώτα (pergis) και η απόδοση με οριστική ενεστώτα (manet). Έχουμε υποθετικό λόγο **α΄ είδους**, που εκφράζει **ανοιχτή υπόθεση στο παρόν**.

Αντίθετο προς το πραγματικό (παρελθόν): Si perrexisses ... mansisset.

Δυνατό ή πιθανό (παρόν / μέλλον): Si pergas ... maneat.

Γ2β.

Non habens filium, libera in liberā patriā mortua essem.

Η υποθετική μετοχή που προκύπτει από τη σύμπτυξη μπαίνει σε πτώση ονομαστική, επειδή είναι συνημμένη στο εννοούμενο υποκείμενο ego του ρήματος essem της παρακείμενης πρότασης. Η μετοχή μάλιστα συνοδεύεται από την άρνηση “non” επειδή η δευτερεύουσα υποθετική πρόταση εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο “nisi” και είναι αποφατική.

Γ2γ.

quem simul aspexit Cassius: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο *simul*. Εκφέρεται με οριστική. Δηλώνει το πραγματικό γεγονός, το οποίο συνέβη άπαξ στο παρελθόν και έχει σημασία μόνο από χρονική άποψη. Συγκεκριμένα, με οριστική παρακειμένου (*aspexit*) γιατί εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

cum aliquando castris abiret: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο *cum* τον ιστορικό – διηγηματικό, γιατί εκφράζει μια βαθύτερη σχέση αιτίου – αιτιατού ανάμεσα στην κύρια και τη δευτερεύουσα πρόταση. Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου. Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού (*abiret*) και εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (*edixit*). Ισχύει η ακολουθία των χρόνων και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.